

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

ONDERZOEK NAAR KWALITEITSVERBETERING

Bindelmeer College VMBOGT

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 14RF|04
BRIN nummer : 14RF|04|VMBOGT
Onderzoeksnummer : 291067
Datum onderzoek : 9 - 10 november 2016
Datum vaststelling : 20 februari 2017

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 9 en 10 november 2016 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op het Bindelmeer College, afdeling vmbo theoretische leerweg (vmbo-t) om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Het Bindelmeer College is een school met een breed vmbo-aanbod. Naast ontwikkeling van kennis en vaardigheden staat talent centraal. De school heeft circa 500 leerlingen. Ongeveer 20 leerlingen zitten in de bovenbouw van de theoretische leerweg.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 2 oktober 2014 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de onderwijsresultaten en het onderwijsproces op het Bindelmeer College, afdeling vmbo-t. Deze tekortkomingen zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 16 december 2016. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en wij hebben ons toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en of de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, voeren we nu een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uit.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

In oktober 2014 heeft een kwaliteitsonderzoek plaatsgevonden bij alle drie de afdelingen van het Bindelmeer College. De aanleiding hiervoor was dat tijdens de jaarlijkse risicoanalyse bleek dat de onderwijsresultaten van de afdeling vmbo-t onvoldoende waren en de onderwijsresultaten van de afdeling vmbo-b risico's vertoonden. Een tweede reden voor het schoolbrede onderzoek was dat de school in aanmerking kwam voor een kwaliteitsonderzoek in het kader van de verplichting die de inspectie heeft om alle scholen in het voortgezet onderwijs eens in de vier jaar te bezoeken.

De conclusie van dit onderzoek was dat het onderwijs op de afdeling vmbo-tl van zwakke kwaliteit was. Verder werd afgesproken dat de inspectie bij de afspraken in het kader van het geïntensiveerd toezicht van de afdeling vmbo-t ook de voortgang in de afdelingen vmbo-b en -k zou meenemen.

Tijdens het traject van geïntensiveerd toezicht zijn twee voortgangsgesprekken gevoerd, in 2015 en 2016. Na het eerste voortgangsgesprek concludeerde de inspectie dat de school vooruitgang boekte bij de onderwijsresultaten en de kwaliteitszorg. Een pluspunt was ook dat de schoolleiding een stabiele bezetting had gekregen.

Ook na het tweede voortgangsgesprek oordeelde de inspectie positief over de voortgang van het verbetertraject. De onderwijsresultaten lieten opnieuw verbetering zien, al zag de inspectie een risico bij indicator R1 (onderwijspositie in leerjaar drie) die een dalende trend liet zien.

Onderzoeksopzet

De inspectie vormt haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Bij dit onderzoek hebben we de indicatoren uit het kernkader onderzocht. Dit is het gedeelte uit het toezichtkader dat bij al onze kwaliteitsonderzoeken minimaal wordt beoordeeld. Om het onderzoek goed te laten aansluiten bij de specifieke kenmerken van de school en de onderzochte afdeling hebben we het onderzoek aangevuld met indicatoren uit het aanvullende kader. Zo zijn indicatoren over het aanbod (3.4 en 3.5), afstemming op verschillen (8.1, 8.2 en 8.3) en het achterstandenbeleid (9.3) toegevoegd. Deze indicatoren zijn toegevoegd omdat ze gezien de leerlingenpopulatie van extra belang zijn en/of bij het vorige onderzoek als onvoldoende zijn beoordeeld. Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het management, mentoren, leraren, zorgfunctionarissen, de taal- en rekencoördinator en leerlingen.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Tijdens het onderzoek hebben wij indicatoren van de volgende aspecten beoordeeld: onderwijsresultaten, aanbod, tijd, didactisch handelen, afstemming, ondersteuning en begeleiding, kwaliteitszorg en wet- en regelgeving.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering zoals wij hebben uitgevoerd, heeft tot doel om te beoordelen of de kwaliteit van het onderwijs weer van voldoende niveau is en of aan alle afspraken is voldaan die in het toezichtplan zijn vastgelegd.

Onze conclusie voor het Bindelmeer College, afdeling vmbo-t is als volgt:

Kwaliteit

Wij kennen aan de het Bindelmeer College, afdeling vmbo-t het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Naleving

De tijdens het onderzoek geconstateerde tekortkomingen in de naleving van wet- en regelgeving (met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage, het toelatingsbeleid en het onderwijs in lichamelijke opvoeding) zijn opgeheven in de fase dat het rapport van bevindingen zich in de conceptfase bevond.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit van de onderzochte aspecten zijn gekomen. Eerst ziet u het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1. Algemeen Beeld

Op het Bindelmeer College, afdeling vmbo theoretische leerweg is het onderwijs van voldoende kwaliteit. Dat oordeel is in de eerste plaats gebaseerd op de onderwijsresultaten die de school weet te bereiken. Deze zijn in 2016 weer voldoende, en de verwachting is dat dit ook in 2017 het geval zal zijn. Het onderwijsproces en de kwaliteitszorg voldoen, over het geheel genomen, aan basiskwaliteit. De verbetering van de onderwijsresultaten is het gevolg van meer structuur in de schoolorganisatie, gericht beleid om de resultaten te verbeteren, aantrekkelijker onderwijs en bovenal een warm schoolklimaat. De onderwijskwaliteit is echter nog niet volledig op orde. Leerlingen met een vmbo-k of vmbo-t advies stromen de afgelopen twee jaar te vaak af in de onderbouw, terwijl leerlingen met een vmbo-b advies zelden opstromen. Voorts is een kwaliteitsslag in de ondersteuning en begeleiding geboden. Speciale aandacht vragen we voor de versterking van het taalbeleid.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda voor indicatoren van de opbrengsten:

1. onder de norm
2. boven de norm
3. niet te beoordelen

Legenda voor andere indicatoren:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De onderwijsresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3
R.1	Onderwijspositie t.o.v. advies PO		•	
R.2	Onderbouwsnelheid		•	
R.3_GT	Bovenbouwsucces voor de afdeling vmbo g/t		•	
EX_GT	Examencijfers voor de afdeling vmbo g/t	•		

De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving		1	2	3	4
3.4	De school heeft een aanbod voor de referentieniveaus taal dat past bij alle leerlingen.		•		
3.5	De school heeft een aanbod voor de referentieniveaus rekenen dat past bij alle leerlingen.			•	

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het schoolklimaat is ondersteunend en gericht op een brede vorming		1	2	3	4
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.				•

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen tussen leerlingen		1	2	3	4
8.1	De leraren gebruiken bij de vormgeving van hun onderwijs de analyse van de prestaties van de leerlingen.		•		
8.2	De leraar stemt de instructie af op verschillen tussen leerlingen.		•		

De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen tussen leerlingen		1	2	3	4
8.3	De leraar stemt de verwerking af op verschillen tussen leerlingen.		•		

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.		•		
9.3	De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.		•		
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.		•		

N1. Toelating voortgezet onderwijs		ja	nee
N1.1	Het bevoegd gezag baseert zijn beslissing over de toelating van leerlingen tot het eerste schooljaar op het schooladvies van de basisschool dat voor 1 maart wordt vastgesteld.	•	
N1.2	Indien het schooladvies naar aanleiding van het resultaat van de centrale eindtoets of een andere toegestane eindtoets wordt gewijzigd, dan baseert het bevoegd gezag zijn beslissing over de toelating van leerlingen tot het eerste schooljaar op dat gewijzigde schooladvies.	•	

N2. Verzuim en voortijdig schoolverlaten, Ongediplomeerd schoolverlaten en verzuimbeleid.		ja	nee
N2.1	De schoolgids bevat informatie over: het percentage leerlingen dat de school zonder diploma verlaat.	•	
N2.2	De schoolgids bevat informatie over: Verzuimbeleid	•	

N3.	Passend onderwijs	ja	nee
N3.1	De schoolgids bevat informatie over: De wijze waarop de ondersteuning van leerlingen die extra ondersteuning behoeven wordt vormgegeven.	•	
N3.2	De schoolgids bevat informatie over: bij welk(e) samenwerkingsverband(en) het bevoegd gezag van de school is aangesloten.	•	
N3.3	In het schoolplan is het onderwijskundig beleid opgenomen waarbij tevens het schoolondersteuningsprofiel is betrokken (de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven).	•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende onderdelen aan bod: onderwijsresultaten, leskwaliteit, ondersteuning en kwaliteitszorg.

3.3.1 Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten voldoen, gerekend over de jaren 2012/2013, 2013/2014 en 2014/2015, op drie van de vier indicatoren aan de norm en zijn daarom als geheel als voldoende beoordeeld. Alleen het gemiddelde eindexamencijfer (indicator E) over de genoemde jaren ligt nog onder de norm. De meest recente gegevens van de school laten een vrij gunstige prognose zien: ook in 2017 voldoen drie van de vier indicatoren aan de norm, waaronder ook indicator E. Dit geldt niet voor indicator R1: steeds meer leerlingen zitten in leerjaar drie niet op het niveau van het basisschooladvies. Het percentage leerlingen dat blijft zitten in de onderbouw is stabiel (indicator R2) en voldoet ook in 2017 aan de norm, maar is nog wel wat hoger dan het landelijk gemiddelde. De mate waarin de leerlingen in de bovenbouw succesvol zijn (indicator R3) schommelt licht, maar blijft boven de norm.

De verbetering van de resultaten kan toegeschreven worden aan een reeks van maatregelen die de afgelopen jaren zijn ingezet:

- De schoolorganisatie is verbeterd, wat geleid heeft tot meer structuur en rust. Mentoren, docenten alsook leerlingen weten waar ze aan toe zijn en wat van hen wordt verwacht.
- Het toetsbeleid is aangepast waardoor leerlingen beter voorbereid zijn op de schoolexamens en het centrale eindexamen.

- Het onderwijs is aantrekkelijker geworden, door het vernieuwde gebouw, door aanpassingen in het curriculum en door een start te maken met meer activerende werkvormen in de reguliere lessen.

Hét sterke punt van het Bindelmeer College is het warme schoolklimaat. Het is aannemelijk dat ook dat bijdraagt aan de verbetering van resultaten. De medewerkers (van conciërge tot directeur) steken veel tijd en energie in het opbouwen van een goede band met de leerlingen en het winnen van hun vertrouwen.

3.3.2 Leskwaliteit

De bezochte lessen voldeden aan basiskwaliteit, wat wil zeggen dat belangrijke onderdelen van goed lesgeven in voldoende mate zichtbaar waren. De leraren benutten de beschikbare tijd efficiënt, legden begrijpelijk uit, betrokken de leerlingen actief bij de les (onder meer door coöperatieve werkvormen) en gaven effectieve feedback op hun leerproces. Op de afdeling vmbo-t waren de lessen ook voldoende doelgericht. De leraren maakten aan het begin van de les duidelijk wat het doel van de les was en hoe de les was opgebouwd en bevatte een terugkoppeling naar het lesdoel aan het einde van de les.

Van afstemming op verschillen tussen leerlingen was echter maar weinig sprake. Het overgrote deel van de lessen verliep vrij klassikaal, terwijl de over het algemeen kleine klassen alle kansen bieden voor gedifferentieerd lesgeven. De school werkt aan het versterken van het taalonderwijs, gezien de achtergrond van de meeste leerlingen. Diverse activiteiten zijn zichtbaar en merkbaar, waaronder extra uren Nederlands op het lesrooster en aandacht voor begrijpend lezen. Toch noemen we twee verbeterpunten. Het woordenschaataanbod is klein van omvang. Om achterstanden in te lopen is een veel groter aanbod aan nieuwe (schooltaal en vaktaal) woorden noodzakelijk. Ook ontbreekt het bij de meeste docenten aan voldoende taaldidactische vaardigheden. Daardoor blijven kansen in de reguliere lessen om aan taalontwikkeling te werken vaak onbenut. Scholing kan hier uitkomst bieden.

3.3.3 Ondersteuning

De school heeft de structuur van de ondersteuning de afgelopen jaren versterkt. Mentoren, leerlingbegeleiders en de zorgcoördinator hebben hun eigen rol en een ondersteuningscoördinator zorgt voor afstemming van de diverse ondersteuningsactiviteiten (bijles, remedial teaching, examentrainingen, etc.). De onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen zijn vastgelegd in groepsplannen die regelmatig worden geëvalueerd. Uit oogpunt van ondersteuning lijkt ook het kerndocentschap in de onderbouw een sterk punt.

De inzet van alle betrokkenen in de ondersteuning is ontegenzeggelijk groot. De kwaliteit van de ondersteuning is echter wel voor verbetering vatbaar. We doelen hierbij vooral op het beter benutten van de verzamelde toets- en observatiegegevens. Door met name de gegevens die de genormeerde toetsten opleveren nauwgezet te analyseren, kunnen de ondersteuningsbehoefte van (groepen) leerlingen beter in kaart worden gebracht en kan de ondersteuning hierop specifiek worden afgestemd. De groepsplannen kunnen aan effectiviteit winnen als de daarin opgenomen doelstellingen concreter worden geformuleerd en tussendoelen worden toegevoegd.

3.3.4 Kwaliteitszorg

De inspanningen van de school om de resultaten te verbeteren hebben effect gehad. Daarvoor verdient ook de schoolleiding een compliment. Zij hebben gedegen analyses gemaakt van zowel de examenresultaten als de doorstroomgegevens en hebben doelgerichte verbetermaatregelen genomen. Ook wat betreft de verbetering van de onderwijskwaliteit is de schoolleiding actief. Regelmatige lesbezoeken en functioneringsgesprekken geven het management inzicht in de kwaliteiten van de docenten. Van leerlingenquêtes over de leskwaliteit wordt nog geen gebruik gemaakt. De school werkt aan verbetering van de leskwaliteit door middel van gezamenlijke studiedagen, individuele scholingen en coaching on the job door teamleiders. Nieuwe docenten worden intensief begeleid.